

СТАТУТ

НА ЗВЕНОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Настоящият статут описва същността и ролята на вътрешния одит, правомощията и отговорностите на вътрешните одитори и ръководството на Сметната палата по отношение на дейността по вътрешен одит, както и взаимоотношенията между тях.

СЪЩНОСТ И РОЛЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Вътрешният одит е независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, предназначена да носи полза и да подобрява дейността на Сметната палата. Вътрешният одит ще се ръководи при спазване на задължителните указания на Института на вътрешните одитори, които включват Основните принципи на професионалната практика по вътрешен одит, Етичния кодекс, Международните стандарти за професионалната практика по вътрешен одит и Дефиницията на вътрешния одит. Вътрешният одит подпомага Сметната палата да постигне целите си чрез прилагането на систематичен и дисциплиниран подход за оценяване и подобряване ефективността на процесите по управление на риска, контрол и управление.

Дейността по вътрешен одит се осъществява чрез два вида одитни ангажименти:

- **одитен ангажимент за даване на увереност** – предоставяне на обективна оценка на доказателствата от страна на вътрешния одитор с цел да се предостави независимо мнение или извод относно процес, система или друг обект на одит. Одитният ангажимент за даване на увереност се осъществява основно чрез: одит на системите, одит за съответствие, одит на изпълнението, финансов одит, одит на информационните системи и технологии и преглед на състоянието. Целта и обхватът на всеки одитен ангажимент за даване на увереност се определят от ръководителя на звеното за вътрешен одит;
- **одитен ангажимент за консултиране** – изразява се в даване на съвет, мнение, обучение и други, предназначени да подобряват процесите на управление на риска и контрола, без вътрешният одитор да поема управленската отговорност за това. Одитният ангажимент за консултиране се извършва обикновено по искане на ръководството на Сметната палата, но след одобрение на председателя на Сметната

палата. Целта и обхватът на всеки одитен ангажимент за консултиране се определят съвместно с председателя на Сметната палата.

Вътрешният одит играе съществена роля за постигане целите на организацията, като подпомага ръководството на Сметната палата чрез:

1. Идентифициране и оценяване на рисковете в Сметната палата;
2. Оценяване на адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол по отношение на:
 - идентифицирането, оценяването и управлението на риска;
 - съответствието със законодателството, вътрешните актове и договорите;
 - надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация;
 - ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите;
 - опазването на активите и информацията;
 - ефикасното взаимодействие между различните нива на управление;
 - изпълнението на задачите и постигането на целите.
3. Даване на препоръки за подобряването на процесите по управление, контрол и управление на риска в Сметната палата.

ОБХВАТ

Дейността по вътрешен одит обхваща всички структури, програми, дейности и процеси в Сметната палата.

НЕЗАВИСИМОСТ

Звеното за вътрешен одит изпълнява задачите си ефективно и обективно, като осъществява дейността си независимо – без натиск или упражняване на влияние.

Вътрешните одитори поддържат безпристрастно отношение, което им позволява да изпълняват одитните ангажименти обективно и по такъв начин, че да вярват в резултатите от своята работа, да не се правят компромиси с качеството и да не подчиняват на други лица преценката си за одита.

Председателят на Сметната палата осигурява независимост на звеното за вътрешен одит при планиране, извършване и докладване на резултатите от вътрешния одит, чрез гарантиране на:

- 1) Организационната независимост на звеното за вътрешен одит – пряко подчинение на Звеното за вътрешен одит на председателя на Сметната палата;

2) Функционалната независимост, включваща:

- осъществяване на функции и дейности в Сметната палата, свързани само с дейността по вътрешен одит, без да се допуска намеса при планиране, извършване и докладване на резултатите от одитните ангажименти;
- докладване за резултатите от отделните одитни ангажименти, както и за дейността по вътрешен одит като цяло, директно на председателя на Сметната палата;
- свободен достъп до председателя и заместник-председателите на Сметната палата, до целия персонал, документацията, информацията и активите, необходими за осъществяване на дейността по вътрешен одит;
- осигуряване на адекватни ресурси и щат за извършване на дейността по вътрешен одит.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ЗВЕНОТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ И ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ

Ръководителят на звеното за вътрешен одит и вътрешните одитори са длъжни:

1. (изм. септ. 2020) Да спазват Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Статута на звеното за вътрешен одит, основните принципи на професионалната практика по вътрешен одит и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.

2. Да не разгласяват и да не предоставят информация, станала им известна при или по повод осъществяването на дейността по вътрешен одит, освен в случаите, предвидени в закон;

3. Да изготвят и периодично да актуализират Статут и вътрешни правила за дейността по вътрешен одит. Статутът и вътрешните правила се утвърждават от председателя на Сметната палата след предварително обсъждане;

4. Да разработват тригодишен стратегически план за дейността по вътрешен одит, базиран на обективна оценка на риска и в съответствие със стратегическите цели на Сметната палата. Стратегическият план се утвърждава от председателя на Сметната палата след предварително обсъждане;

5. Да изготвят годишен план за дейността по вътрешен одит базиран на стратегическия план и на определените въз основа на оценка на риска към съответния момент приоритетни единици от одитната вселена. Годишният план се утвърждава от председателя на Сметната палата след предварително обсъждане;

6. Да осигуряват ефективно и ефикасно осъществяване на одитните ангажименти и изпълнение на одитните планове;

7. Да докладват на председателя на Сметната палата резултатите от изпълнението на одитните планове, както и резултатите от конкретните одитни ангажименти и проследяване изпълнението на дадените препоръки;

8. Да разработват и прилагат Програма за осигуряване качеството на дейността по вътрешен одит, включваща вътрешни и външни оценки.

ПРАВОМОЩИЯ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ЗВЕНТО ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ И ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ

Ръководителят на звеното за вътрешен одит и вътрешните одитори имат право:

1. На свободен достъп до ръководството, целия персонал и всички активи на Сметната палата във връзка с осъществяването на одитната дейност;

2. На достъп до цялата информация, включително класифицирана, според нивото им на достъп, както и до всички документи, включително и електронни, които се съхраняват в Сметната палата и са необходими за осъществяването на одитната дейност;

3. Да изискват от отговорните длъжностни лица сведения, справки, становища, документи и друга информация, необходима във връзка с одитната дейност;

4. Да предлагат на председателя на Сметната палата да назначи експерт, когато са необходими специални знания и умения, свързани с изпълнението на дейността по вътрешен одит;

5. Да определят целите, обхвата, честотата, одитните процедури и ресурсите, необходими за изпълнението на всеки одитен ангажимент.

ДОКЛАДВАНЕ

Ръководителят на звеното за вътрешен одит:

1. Изготвя шестмесечен доклад за дейността по вътрешен одит, който представя и обсъжда с председателя на Сметната палата;

2. Изготвя годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който представя и обсъжда с председателя на Сметната палата. Годишният доклад за дейността по вътрешен одит се включва в доклада по чл. 20, ал. 3 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор;

3. Докладва за резултатите от прилагането на програмата за осигуряване на качеството и усъвършенстване на председателя на Сметната палата;

4. Докладва на председателя на Сметната палата всички случаи на накърняване на организационната и функционалната независимост на звеното за вътрешен одит;

5. Уведомява незабавно председателя на Сметната палата за идентифицирани от вътрешните одитори индикатори за измама и дава предложение за предприемане на мерки и уведомяване на компетентните органи;

6. Уведомява компетентните органи, когато председателят на Сметната палата не предприеме действия в 14-дневен срок от докладването за идентифицираните индикатори за измама;

7. Присъства при необходимост на заседанията на Сметната палата и обсъжда и докладва въпроси, свързани с дейността по вътрешен одит;

8. Предоставя документация, съхранявана в звеното за вътрешен одит на председателя на Сметната палата или на упълномощени от него длъжностни лица /за всеки конкретен случай/ след официално писмено искане.

ОТГОВОРНОСТИ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Председателят на Сметната палата:

1. Осигурява на звеното за вътрешен одит необходимите за ефективното му функциониране ресурси (персонал, оборудване, материална база, помещения за работа и др.), включително осигурява експерти, когато са необходими специални знания и умения, свързани с изпълнението на конкретен одитен ангажимент, след предложение от ръководителя на звеното за вътрешен одит;

2. Утвърждава тригодишен стратегически план за дейността на звеното за вътрешен одит и годишен план, съдържащ конкретните одитни ангажименти за съответната година;

3. Гарантира съдействието на всички длъжностни лица в Сметната палата във връзка с изпълнението на дейността по вътрешен одит.

4. (изм. септ. 2020) Осигурява предоставянето на становища по предварителните доклади от ръководителите на одитираната дейност/процес в рамките на 5 работни дни от връчването им.;

4. Осигурява изготвянето на план за действия за изпълнението на приетите препоръки, който предоставя на ръководителя на звеното за вътрешен одит.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Ръководителят на звеното за вътрешен одит координира взаимодействието с вътрешни и външни проверяващи, като при необходимост и по разпореждане на председателя на Сметната палата им предоставя информация за стратегическите и

годишните планове на звеното за вътрешен одит, докладите от одитните ангажменти, становища и други въпроси, свързани с осъществяването на дейността по вътрешен одит.

2. При планиране на одитни ангажменти, свързани с международни или междуведомствени програми/ проекти, ръководителят на звеното за вътрешен одит координира годишния си план със звената за вътрешен одит на организациите, участващи в тези програми/ проекти.

МОНИТОРИНГ

Статутът на звеното за вътрешен одит е обект на мониторинг и периодично актуализиране. С цел повишаване ефективността на дейността по вътрешен одит, всяка от страните може да предлага изменения и или допълнения на Статута.

Настоящият Статут на звеното за вътрешен одит на Сметната палата влиза в сила от 31.07.2023 г.

**РЪКОВОДИТЕЛ НА ЗВЕНОТО
ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ:**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СМЕТНАТА ПАЛАТА:**

/РОСИНА ЧОЛЕЕВА/

/ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ/